

Pilot Jeugd- gezinscoaches vol op stoom

Sinds februari van dit jaar zijn er 20 jeugd- en gezinscoaches aan het werk in de regio. Het gaat om een pilot die loopt tot eind 2014. De eerste resultaten zijn veelbelovend, zo blijkt uit de tussentijdse evaluatie. "Met deze resultaten in de hand gaan we vol vertrouwen de komende maanden in, want we hebben nog de nodige ambities en willen graag de ruimte hebben om te experimenteren." Aan het woord is Gerda Groothelm, coördinator jeugd- en gezinscoaches Alkmaar, Graft-De Rijk en Schermer. Samen met Jenny Bruijn, die als gedragswetenschapper verbonden is aan de pilot, vertelt zij wat de plannen zijn.

Vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle zorg aan jeugd. De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) bestaan al langer. Ouders kunnen daar terecht voor het consultatiebureau, de jeugdgezondheidszorg, voor opvoedvragen en cursussen.

Vanaf 1 januari 2015 vormen de jeugd- en gezinscoaches een belangrijke nieuwe toegangspoort voor ouders en gezinnen met meer complexe hulpvragen. "De jeugd- en gezinscoaches werken vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin in Alkmaar, Graft-De Rijk en Schermer," vertelt Gerda. "Via scholen, huisartsen, verloskundigen, politie, peuterleidsters, jeugdverpleegkundigen, gebiedsconsulenten, GGD en bureau Jeugdzorg komen de hulpvragen bij de jeugd- en gezinscoaches binnen. Wij noemen dat de 'vindplaatsen'. Ouders komen in deze pilot-fase nog niet rechtstreeks bij ons."

Wie zijn die jeugd- en gezinscoaches en wat zijn hun taken?

"Jeugd- en gezinscoaches zijn generalisten met elk hun eigen specialiteit," aldus Gerda. Jenny voegt daaraan toe: "Ze kunnen meedenken met professionals die met een vraag komen. Ze zijn vaak te vinden op bijvoorbeeld scholen, zodat de lijntjes kort zijn. Ze kunnen snel een plan opzetten als dat nodig is. De insteek is dat er niet meteen wordt doorverwezen naar specialisten, maar dat zij zelf de ruimte hebben om interventies uit te voeren en snel te handelen. Uit de tussentijdse evaluatie van de eerste maanden van de pilot blijkt dat deze werkwijze al zijn vruchten heeft afgeworpen."

De pilot jeugd- en gezinscoaches in het kort

De gemeente is vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor alle jeugdzorg. Het Centrum voor Jeugd en Gezin richt zich tot nu toe op preventie en lichte opvoedhulp. Ter voorbereiding op de nieuwe taken doen 8 gemeenten in de regio Alkmaar sinds januari 2014 mee met de pilot.

Doel van de pilot:

Benut de eigen kracht van het gezin, van hun netwerk en omgeving en vergroot de zelfredzaamheid. Beperk daarnaast de inzet van specialistische zorg.

Vanuit de visie:

De belangen van het kind zijn leidend, ouders/opvoeders zijn primair verantwoordelijk voor het bieden van een veilig en gezond opvoedklimaat. Ondersteuning wordt geboden waar nodig, dichtbij en samen met het gezin. De 20 jeugd- en gezinscoaches die voor Alkmaar, Graft-De Rijk en Schermer werkzaam zijn, komen uit 7 verschillende organisaties, te weten Parlan, Stichting de Praktijk, MEE, De Wering, Lijn 5, Triversum en Bureau Jeugdzorg.



'Om te innoveren heb je ruimte nodig om te experimenteren'

Gerda Groothelm (l) en Jenny Bruijn (r)

Want van de gevallen die nu bij Bureau Jeugdzorg worden aangemeld, werd tot nu toe 66% doorverwezen naar dure specialistische tweedelijns hulp, zo blijkt uit ervaringscijfers. Nu we de jeugd- en gezinscoaches hebben ingezet, heeft maar 22% een beroep gedaan op specialistische zorg. De andere gevallen hebben de jeugd- en gezinscoaches eerstelijns kunnen helpen. Veelbelovend dus."

Speerpunten voor de komende maanden

"We willen de komende maanden van de pilot echt gebruiken om de nieuwe werkwijze verder te ontwikkelen en goed in te richten," aldus Gerda Groothelm. "Innovatie gaat gepaard met uitproberen. Ik wil daar ook in 2015 de ruimte voor nemen. Een vraag die ons bezighoudt is bijvoorbeeld tot hoe ver de jeugd- en gezinscoaches moeten of kunnen gaan in het bieden van hulp: van lichte hulpvragen tot de meer complexe vragen, maar tot waar zijn de coaches aan zet en vanaf waar schakelen we specialisten in?"

Jenny: "We investeren ook in de scholing van de coaches. Het vergt nogal wat om een gesprek te voeren waarin je als jeugd- en gezinscoach eerst moet uitzoeken wat het gezin zelf kan oplossen. Dit 'empoweren' van een gezin is een speerpunt de komende periode. Ook praten over veiligheid of mishandeling is niet altijd gemakkelijk. Om te professionaliseren moeten we zorgen voor goede training."

Gerda besluit: "Inmiddels is, op basis van de positieve ervaringen, besloten in 2015 met de

jeugd- en gezinscoaches verder te gaan. De wijze waarop het werk van de jeugd- en gezinscoaches wordt vormgegeven is op dit moment in ontwerp."

'De afgelopen maanden hebben we voor slechts 22% van de hulpvragen specialistische hulp moeten inschakelen. Ervaringscijfers leren dat hulpvragen die worden aangemeld bij Bureau Jeugdzorg, in 66% van de gevallen leiden tot een doorverwijzing naar specialistische hulp.'

Bron: tussentijdse evaluatie jeugd- en gezinscoaches

Wat doet een jeugd- en gezinscoach?

- Adviseren en ondersteunen van professionals op de 'vindplekken' (vanuit de basisvoorzieningen)
- Activeren en versterken eigen kracht van het gezin en sociale omgeving
- Coachen van gezinsleden bij het oplossen van vraagstukken die van invloed zijn op de opvoeding en/of de ontwikkeling van jeugdigen
- Erbij halen van vrij toegankelijke zorg of gespecialiseerde zorg waar nodig.